

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення мораторію на припинення надання житлово-комунальних послуг у період дії обмежень, спричинених коронавірусною хворобою (COVID-19), скасування пені та встановлення мораторію на підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги» (реєстр. № 6064-1 від 29.09.2021), внесений народними депутатами України Королевською Н. Ю. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Проектом акта пропонується внести зміни до пункту 3 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (далі – Закон) у частині поширення на усіх громадян України дії норми щодо заборони на припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі на період дії карантину та протягом 30 днів з дня його відміни, а не тільки на громадян, які проживають на території регіонів України, на яких установлений «червоний» рівень епідемічної небезпеки поширення коронавірусної хвороби (COVID-19), як передбачено чинною нормою Закону.

Крім того, законопроектом вносяться зміни до Закону України «Про житлово-комунальні послуги», якими пропонується:

- 1) скасувати законодавчі положення про нарахування та сплату пені у разі несвоєчасного здійснення платежів за житлово-комунальні послуги;
- 2) встановити заборону на нарахування неустойки (штрафу, пені) у разі несвоєчасного здійснення споживачем платежів за житлово-комунальні послуги, а також на стягнення будь-яких інших платежів понад суму заборгованості;
- 3) запровадити тимчасовий мораторій на підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги для населення до прийняття Верховною Радою України окремого рішення з цього питання.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Відповідно до пояснювальної записки реалізація акта не потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету.

Проте запровадження мораторію на підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги потребуватиме фінансування з державного та місцевих бюджетів на відшкодування збитків підприємствам, що надають житлово-комунальні послуги.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000009E0E2F0014838300](#)

Підписувач [Драганчук Юрій Олегович](#)

Дійсний з [24.04.2020 13:01:11](#) по [24.04.2022 13:01:11](#)

Міністерство фінансів України

47030-10-3/31172 від 12.10.2021

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Суб'єкт права законодавчої ініціативи не надав розрахунків щодо обсягу витрат державного та місцевих бюджетів, необхідність подання якого передбачено статтею 91 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 № 1861-VI.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» видатків на відшкодування збитків підприємствам, які виникнуть в результаті реалізації окремих положень цього законопроекту, не передбачено.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект не узгоджується з положенням статті 7 Бюджетного кодексу України щодо дотримання принципу збалансованості, оскільки його реалізація призведе до розбалансування видатків та доходів Державного бюджету України.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

1. Відповідно до чинного законодавства ціни та тарифи на житлово-комунальні послуги встановлюють Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері електроенергетики та комунальних послуг, та органи місцевого самоврядування.

Статтею 15 Закону України «Про ціни і ціноутворення» встановлено, що Кабінет Міністрів України, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, які встановили державні регульовані ціни на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, зобов'язані відшкодувати суб'єктам господарювання різницю між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів.

Установлення державних регульованих цін на товари в розмірі, нижчому від економічно обґрунтованого розміру, без визначення джерел для відшкодування різниці між такими розмірами за рахунок коштів відповідних бюджетів не допускається.

Тобто запровадження мораторію на підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги призведе до фінансових витрат державного та місцевих бюджетів.

2. Однією з основних проблем житлово-комунальних підприємств є незадовільний фінансовий стан, спричинений значною заборгованістю споживачів з оплати житлово-комунальних послуг. Так, відповідно до інформації Державної служби статистики України, викладеної на її офіційному сайті, станом на кінець липня 2021 р. заборгованість населення за житлово-комунальні послуги становить 64,3 млрд гривень.

Скасування положень щодо нарахування та стягнення пені, встановлення заборони на нарахування неустойки (штрафу, пені) та поширення на усіх

громадян України дії норми щодо заборони на припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг буде сприяти продовженню негативної тенденції щодо розрахунків населення за отримані житлово-комунальні послуги та не буде сприяти поліпшенню фінансового стану підприємств та виконавців цих послуг, що призведе до обмеження коштів для здійснення розрахунків за спожиті енергоносії, виплати заробітної плати працівникам, сплати податків та обов'язкових платежів до бюджету тощо.

Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між їхніми виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки визначено Законом України «Про житлово-комунальні послуги». Так, згідно зі статтею 12 цього Закону передбачено, що відносини між учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг здійснюються виключно на договірних засадах.

Споживач зобов'язаний укласти договір на надання житлово-комунальних послуг, підготовлений виконавцем на основі типового договору, та оплачувати житлово-комунальні послуги у строки, встановлені договором або законом (істотними умовами договору є порядок оплати за спожиті житлово-комунальні послуги, права та обов'язки сторін, відповідальність сторін та штрафні санкції за невиконання умов договору).

**Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК